

ШКОЛСКИ ЛИСТ.

„ШКОЛСКИ ЛИСТ“ излази једанпут у месецу. Предплата је за целу годину 1 ф. 50 новчића, а за Србију 4 динара. Учитељи са малом платом, као и богослови и приправници, добијају лист у пола цене. Дописи и предплата шаљу се: Уредништву „Школског Листа“ у Сомбор.

Бр. 12. У Сомбору, 10. Децембра 1887. Год. XIX.

ПРИЈАТЕЉИМА „ШКОЛСКОГА ЛИСТА“.

Најстарији овај учитељски Лист на србском језику почео је излазити у Октобру 1858. године, те по томе у течају идуће године навршиће се тридесет година од његовог постанка. За ових тридесет година изилазио је „Школски Лист“ у деветнајест годишњих течајева, а ето сада се навршује осма година, од како је Лист овај после десетогодишњег одмора поново под мојим уредништвом излазити почео.

Да је среће, и да све општине наше и сви учитељи овај Лист држе и за њега уредно предплату шаљу, требало би да он, по праведној и родољубивој жељи учитељског удружења у Боботи (види Позив у бр 11. овогод. „Ш. Листа“) бар двапут на месец излази; али пошто се до сада уредништву овом само четири учитеља пријавило, са изјавом, да ће „Школски Лист“ својски подпомагати ако буде двапут месечно излазио, и пошто би огромни трошкови око излазења Листа овог по двапут у месецу захтевали, да се и предплата удвостручи, а томе сада није време, кад и ову садашњу малену предплату за 1887. годину до две стотине општина и многи учитељи дугују.

С тога јављам свима пријатељима, да сам у оваким околностима у стању само једанпут месечно као и до сада „Школски Лист“ издавати.

Захваљујући уваженом кругу верних пријатеља, који ме својом сурадњом подпомагаху у издавању Листа, молим и њи и све друге наше школске мужеве, педагоге и отличне учитеље, да ме и идуће године подпомагају својом сурадњом, како би овај Лист што боље могао одговарати своме задатку.

„Школски Лист“, служећи као и досада само правим интересима србске народне школе и учитељства, примаће радо сваки ваљани чланак о васпитању и настави, који није противан светој вери и милој народности нашој.

Ове године само су два чланка за награду припослана. Од ових ~~цих~~ је један у овом броју завршује и поднеће се на оцену учитељском збору једне општине србске, који ће умољен бити, да за овај чланак награду досуди. Други чланак, достављени за награду, наћи ће места у првим бројевима „Школскога Листа“ идуће године.

Уредништво је вољно и за 1888. годину награде за најбоље педагогијске расправе, што у овом Листу изишле буду, одредити, и то једну од три, једну од два и једну од једног ћесарског дуката.

Уз то ће се свако ваљано дело, које се односи на напредак васпитања и наставе и сваки извештај о школском напредку радо и с благодарношћу примити, а писатељима слаће се у знак благодарности по један примерак на дар. Редовне сураднике умољавам, да ми означе по две три сиромашне школе, којима ће се „Школски Лист“, као њихов дар, безплатно шиљати, или да уредништво ово онуномоће, да у њихово име то учини.

„Школски Лист“ ће изилазити као и до сада сваког 10. дана у месецу, најмање на једном пуном табаку а износиће преко године до 14 табака у садањем формату.

Предплата се прима само за целу годину уједанпут и износи годишње 1 фор. 50 кр. Приправници, богослови и ученици у опште, као и учитељи с платом мањом од 300 фор. добијају Лист у пола цене т. ј. за 75 новчића на целу годину. Најбоље је да се предплата шаље поштанском упутницом са разговетним означањем атреса и последње поште.

Из Србије прима предплату на „Школски Лист“ господин Јован Бољарић нар. учитељ у Београду код саборне цркве, а коме је воља, може се у плаћеном и препорученом писму непосредно код уредништва предплатити. Предплата за Србију износи 4 динара у србском новцу или два форинта у банкама аустријским.

Господа учитељи, који нам пошљу четири предплатника са целом или осам (ученика) са половном предплатом, добијају по један прамерак листа на дар.

Имена родољубивих добротвора, који за сиромашне школе и учитеље Лист овај држали буду, обнародоваће се у „Школском Листу“ са означањем, коме и куда се дар њихов шаље.

Умољавамо поново све пријатеље а особито Г. Г. учитеље, да се око тога својски заузму, да „Школски Лист“ ове године

што више предплатника и читатеља добије, како би се тим, уз пријемоћ закладе своје, барем још 1888. године издати и тако двадесети течај свој у року од 30 година срећно, ако Бог да, навршити могао.

У Сомбору, на св. пророка Наума 1887.

Никола Ђ. Вукићевић,

уредник и издаваатељ „Школ. Листа“.

НАШЕ УЧИТЕЉИЦЕ.

— За награду. —

(Свршетак.)

Већ у школском раду учитељице ја сам споменуо, да је родољубље веома важно, да се шири и развија још међу децом. Истакао сам нужност и важност његову и онда, кад сам говорио о раду учитељице међу простијим женскињем у нашем народу. Па у оба случаја сам споменуо уз то одмах и љубав к читању, да она буде као неки видљиви доказ свести и љубави, одушевљења и пожртвовања нашег женскиња.

Па кад сам говорио о родољубљу нашег отменијег женскиња, и кад сам навео већ, да и међу њиме учитељица велик позив има, зар бих могао, а да и овде не дотакнем се о важности ове љубави к читању.

Кад је још наша књижевност била мала и неразвијена; кад је имала тек неколико радника, као: Доситеја, Видаковића, Мушицког, Стерију Поповића, Вука, и још неколицину књижевника, онда је наше женскиње било одушевлено за књигом, оно се грабило о њих и ретка је била која, а да није које од тадањих дела скоро на изуст знала. Тада су се наше Српкиње умеле да одушевљавају и за така дела, којима потоња озбиљнија критика одриче сваку књижевну вредност.

А ево сад се и наша књижевност обогатила. Има лепих књига од сваке струке. Има и таквих дела, која надмашују и саму књижевну висину, па опет ми виђамо, да и така дела стоје прашњаво наслагано у књижарским стовариштима, а једино и за то, што у нашег отменијег женскиња нема ни мало љубави и одушевљења за српску књигу, за српску књижевност. Листови наши, који се намењују женскињу, или морају да падну, или се тек јадно таворе из дана у дан.

Жалосне су ове прилике, а у толико већма жалосније, што се оне нимало не поправљају на боље, него мал' не сваким да-

ном све су горе, и озбиљно нам дају зебњу за целу нашу књижевност и будућност њену.

Па зар у овоме не би могла учитељица наћи себи поља за рад свој? Зар она не би могла, да подиже љубав к читању и међу отменијим нашим женскињем? О, она би могла, те још како могла.

Учитељица би требала да омиљава таким немарним Српкињама читање; требала би да их побуђује, да купују књиге и да држе листове. Она би у кругу томе могла створити малу читалачку публику, те би тиме морално помогла целом народу, а материјално књижевности нашој.

А да би ово још лакше могла постићи, свака учитељица би могла основати у свом месту приватно друштво за потпомагање књижевности.

То друштво може она основати и без часника и без штатута, а како, ево ћу да наведем и начин, леп начин за то. Ја га видим из једне свеске „Слоге“, органа ђачке дружине под истим именом, а уверен сам, да он врло добро одговара тој цели, да се књижевност наша материјално потпомогне.

Дакле ево га :

Сва дужност онога, ко хоће да је члан такога друштва, у том се састоји, да плаћа седмични или месечни улог, како већ и колико се у договорном кругу одреди. (На пр сваки члан плаћа месечно 50 новч.) За сав тај новац, што од чланова унине, купе се књиге, и то онакве, какве се, у споразуму са свима члановима тог друштва, изаберу. Кад су се књиге купиле, онда се раздају члановима на читање. Кад један ишчита једну књигу, да је другом, а он узме другу. Тако сваки прочита за малу суму толико књига. Другог месеца опет се улажу прилози, па опет купују књиге. Тада се опет раздају на читање. Кад дође крај године, онда се све покуповане књиге по једнакој вредности им поделе у толико група, колико чланова има, па се онда те групе нумеришу, а и обашка се напишу на малим папирићима бројеви (толико, колико чланова има). Од ових вуче сваки члан по један број, па који број ко извуче, под тим бројем нумерисану групу књига добија као своју својину. Те тако би сваки члан по времену имао и лепу библиотеку.

А колико би се и књижевност нашој овим помогло, ево да саставим један мали рачун. Мека је у друштву ма само 20 чланова. Сваки члан плаћа месечно 50 нв. ! то је годишње 6

фор.; свега 20 чланова 12 фор. Кад би било у целом нашем народу само 50 оваких друштава, (а могло би их бити и више, па и у сваком том друштву могло бивати више од 20 чланова), то би онда била за нашу књижевност лепа округла сума од 6000 фор.

Да овака друштва подижу, ја предлажем свима онима, који год су у таким приликама, да могу остварити ово, а предлажем ово нарочито учитељицама народним, јер као да би оне највише могле успети у овом. Прво међу Српкињама, што су као женске сродне а и у пријатељском одношају с њима, а друго с мушкима опет за то, што су женске, а мушка страна нашег доба увек се радије женском полу одизава, него мушком.

Ево нека између осталих лепих својих дужности уброји учитељица и ово за таку, па нека не жали труда, да је и оствари.

Што год сам мислио, да ће моћи учитељица у народу да уради, све сам навео у овој мојој работи. Сад ми још остаје, да им све ово ставим у аманет, и нека им ови ретци већма загреју срца за паћенички народ наш.

ПЕДЕСЕТОГОДИШЊИЦА СРБСКОГ УЧИТЕЉА.

Господин **Станмир Николић** србски народни учитељ у Врањеву славио је на Аранђелов дан ове године педесетогодишњицу својега учитељског службовања у том месту. Општина Врањевачка прославила је тај дан свечано, а из близа и из далека дошли су били учитељи и други поштоватељи старога учитеља Станимира, да саучествују у тој редкој слави његовој.

Слављеник је родом из Крушедола. Свршио је учитељску школу у Сомбору године 1837/8. са отличним успехом и особитом препоруком, како у погледу моралног владања, тако и погледу прилежјања. Међу друговима, с којима је заједно оспособљен, спомињу се у каталогу учитељске школе: Драгутин Дедић отличовани од Њ. Величества учитељ Ађански, Георгије Вукашиновић из Вршца, Антић Урош стари учитељ у Риђици, покојни Лазар Бајић бивши потом професор учитељске школе, Лука Давидовић негдашњи отлични учитељ Мокрински, Арсеније Десанчић парох у Медини, и Лазић Стеван славни негда учитељ у Шабцу.

Учитељ Станмир Николић служи већ 50 година у Вра-

њеvu. Школа му је свагда једна од најбољих била, а он је служио непрестано за образац и узор уредног и ваљаног учитеља, вредног и честитог човека. Умерено и штедљиво живећи стекао је он лепо имање и сматра се као један од најбогатијих србских учитеља у Угарској. Велико србско место Врањево, у коме учитељ Станимир већ половину века служи, данас је једно од најугледнијих и најуреднијих србских общтина, а што је оно таково, у том је велика заслуга и овог врстног старог учитеља.

Ми од срца желимо слављенику још дуг живот и постојапо здравље, и нека се на њега угледају сви млађи учитељи, па нека буду тако уредни, точни и савестни у одправљању учитељских дужности у школи и у цркви, и нека воде умерен, штедљив, уредан и трезвен живот, као што је он за педесет љета свога учитељовања чинио.

Живио нам старина учитељ србски Станимир Николић, на
Многаја Љета!

В

ШКОЛСКИ ЗАПТ.

(Продужено.)

Што се тиче времена, које је за наставу одређено, учитељ је дужан:

1. Да савесно држи дане и часове, што су за учење одређени, а тако исто и установљен ред урока (акција). 2. Да школске одморе обзиром на месне одношаје одреди. 3. За време, што је за наставу, најцелисходније употреби, како од своје, тако и од стране ученика. Сваки учитељ, који на то не пази, веома греша.

Што се тиче означења места појединих ученика, учитељ је дужан:

1. Да сваком детету место одреди. 2. Да места појединих ученика великом увиђавношћу избере и да им не допусти места мењати. 3. Да најмлађе, мајмање, слабије и несташније ученике сасма напред посади, да би их увек могао пред очима имати. Није саветно, да рђави и слаби заједно седе, него је боље поделити ове међу ученике, који ту доброг владања, који су најљиви и бољег схваћања. Тим ћемо не само ред осигурати, него и поправку рђавих, напредних слабих већин м припомаћи.

Што се тиче учила, учитељ је дужан: 1. Означити место сваком училу. 2. Све што школи припада, треба да се у добром стању и чисто држи.

Пажња на ред састоји се из оних одређења, којима се учитељ стара о одржању реда, као што су: вођење записника о дечијем свакидашњем похађању школе и употребљење назилаца, вођа, редитеља и прелишача из дечијег круга.

Што се тиче записника о похађању школе, учитељева је дужност, да га увек веома тачно води, ако жели да има важно средство за унапређење похађања школе.

При употреби споменутих помагача нека се учитељ обзире особито на прилежност, напредак, добро владање и највише на значај (карактер) ученика, а ваља му брижљиво избегавати све оно, чиме би се неговала надувеност и високоумње међу помагачима. С тога нека не дозволи помагачима да децу казне него тако нека уреди, да и они у учитељу свог судију познају. Дужност назилаца и вођи је пазити на ред у школи, у цркви и на улици, ако учитељ није и не може да буде у њиховој близини и пријавити оне, који руше ред. Овим треба овластити само најваљаније ученике, које због добрих својстава и другови поштују и цене. Тешко је наћи пазивоца, који је увиђаван, савестан, зрелог расуђивања и узорног карактера. С тога, ако се такав нађе, ваља га у том достојанству одржати. Неумесно је, да се пазилац и за време наставе употребљава. Тим би учитељ само своју слабост показао. Тек почетнику — учитељу може се опростити, ако у школи, у којој нема запта (дисциплине), неколико дана с почетка пазивоца одреди, јер се од таковог учитеља још не може захтевати, да свако дете у свом училишту познаје.

Редитељска дужност састоји се у вршењу оних мањих школских дужности, од којих одржање реда и умесна употреба времена зависи. Такве су службе: подела и скупљање прописова и таблица, квашење губе (сунђера), чисто држање школске табле и приправљање штица, земљовида и т. д. Редитељи се могу сваког месеца или сваке недеље мењати. Употребење редитеља само тако може од користи да буде, ако је главни редитељ сâм учитељ. Преслишачка дужност је ученике преслишати и о том учитељу савесно рачуна дати.

Иван.

Оцена црквено-словенских књига, Буквара, Часловца и Псалтира, од МИТЕ НЕШКОВИЋА.

Званично на позив в. Школ. Савета написао Н. Ђ. Вукићевић,
управ. Србске учит. школе Сомборске.

(Свршетак.)

Што сам казао за Часловац то исто морам казати и за Псалтир. У овоме су неки псалми са преводом српским, а неки без превода, штампано је лепо али без акцената, али у преводу није се ни мало пазило на текст славенски, него је употребљен превод Даничићев, који се није ни мало обзирао на наш славенски и грчки Псалтир, него је преводио по страним преводима, који на много места са свим нешто друго казују, него што се код нас у Псалтиру налази. Дуго би било овде наводити све разлике у овом псалтиру, које у толико већма у очи падају, у колико се успоред са сваким словенским стихом наводи српским сасвим другојачије, па често и са противним смислом, који је, рекао бих, баш за то тако наведен да научи децу омаловажавати језик цркве наше, и да их у забуну доведе, те тако у место разумевања и омилења словенског језика, да им овај још неразумљивијим учини и омрази.

Г. Јован Петровић катихета у својој оцени наводи многа места у којима се превод тај од словенског текста разликује, ја сам их нашао још

УНИВЕРЗИТЕТСКА
БИБЛИОТЕКА

WWW.UNIBS.RS

и више, али овде навешћу само она места, која се чешће у цркви читају и поју, и које сваки Србин на памет зна па и смисао њихов боље разуме, него што се то по овом преводу научити може. Тако у псалму 33: „Пристѣпите к њемъ и просветитесе“ преведено је овако: „Који у њега гледају просветљују се“; мало ниже „нищи“ преведено је са „страдалац“; а у следећем стиху што је у словенском тексту у једнини то је у српском у множини. „Вѣстите“ по тумачењу наше цркве а иначе по самом смислу речи значи овде окусите, а не испитајте као што је овде у преводу. Стих: „Богатій ѡбнищаша и възакша възискающи же Гда не лишатся всякаго блага“ у преводу гласи овако: „Лавсви су убоги и гладни, а који траже Господа не примиче им се ни једнога добра“. Овај превод много је неразумљивији за нас од словенскога текста, а друга му половина садржи у себи науку противну закону Божијем и здравом разуму, и доводи сваког паметног човека у највећу забуну са лажном науком, која се ту излаже и која сасвим у опреци стоји са словенским текстом, који на српски значи ово: А који траже Господа имаће свака добра.

Реч „оудержи язык твои“ значи „уздржи језик твој“ а не „уостављај“ као што је преведено. Мало ниже у овом преводу назива се лице Господње „страшно“ а тога у словенском нема. „Смѣртъ грѣшниковъ люта“ преведено је овако: „Безбожнике убиће зло; „Прѣгрѣшатъ“ значи „веома ће грешити“ а не „превариће се“; „избавитъ“ значи „избавиће“ а не „искупљује“.

У псалму 38. „согреяся“ значи „загрејало се“ а не „запалило се“ „составъ“ не значи „наџд“ као што је преведено.

У псалму 51: Реченица друга „Безакониѣ вес день“ преведено је „Милост је Божија сваки дан самном“, а ово је сасвим противно од онога што се у словенском каже.

У псалму 70: „Да не постижѣся во вѣкъ“ преведено је овако: „Немој ме оставити под срамотом вечном.“

Из трећег стиха у овом псалму изостављене су читаве речи а и све остало преведено је сасвим слободно, и по читаве реченице изостављене су. — Још је већа забуна у преводу псалма 76, где се на много места сасвим нешто друго говори у српском преводу него што је у словенском, тако исто и псалму 92. и у 99. и у 111. — У псалму 133. 134. и 135. И на многи други мести.

Ја држим да ово што сам до сада навео сасвим је довољно за доказ, да се Часловац и Псалтир, како нам га г. Мита Нешковић приказује са преводом који не одговара тексту славенскоме, него местимице и сасвим противно нешто у себи садржи, никако не може са коришћу употребљавати у нашим народним школама па стога принуђен сам најповизије мњење своје поднети, да се горње књиге за учење цркв. словенског језика у срп. народним школама не одобри, и да се у истом смислу и високој земаљској влади Хрватској на званични допис њен одговори.

У Сомбору 14. Новембра 1887.

Н. Ђ. Вукчевић, с. р.

срп. учит. школе сомборске управитељ, педагошких наука и цркв. словенског језика професор.

ИЗВЕШТАЈ

о стању српске народне вероисповедне школе у Ђартошу од 1880—87.

(Сршетак).

Год. 1881/82. било је код нас 201 дете за школу способно. Од ових су 130 за свакидашњу, а 71 дете за повторну школу. Свакидашњу школу похађало је 92.

Године 1882/83. било је свега 211 деце за школу способне. За свакидашњу школу било је 148, а за повторну 63 ученика. Свакидашњу школу похађало је 102 ученика, а у повторној школи било је 48 ученика. Повторна школа држана је сваке недеље и празника после подне од 2—4 сата. — Године 1883. Априла 2 походио ову школу Високоблагородни г. Фрања Цирфус државни школски надзорник за Бачку жупанију, испитивао је ученике из мађ. језика и рачуна. — Исте године на Лазареву суботу носили су ученици врбицу. Овај лепо православно обичај од више година није се код нас обдржавао. Не знамо — ко је и какав је узрок томе био, да се тај обичај заборавио. Сад се сваке године најсвечаније обдржава.

Године 1883/84. било је свега 207 деце за школу способне. За свакидашњу 154, а за повторну школу 53 детета. Свакидашњу школу похађало је 93 ученика.

Године 1884/85. било је за ову школу свега 199 деце. Од тих су 152 за свакидашњу а 48 за повторну школу. Свакидашњу школу похађало је 98 ученика, а повторну школу 30 ученика.

1885/86. било је за школу способне свега 220 деце. За свакидашњу школу 168, а за повторну школу 42 детета. У свакидашњој школи било је 102 ученика, а у повторној школи 35 ученика. Похађање школе било је ове године доста неуредно. Испити су свршени у Мају месецу, зато што се појавиле богиње. Два ученика су умрли од богиња, а више њих је лежало од богиња.

Године 1886—87. било је 237 деце за школу способне. За свакидашњу школу 184, а за повторну школу 53. Свакидашњу школу похађало је 98 ученика, а повторну школу 34 ученика. — Ове године 20. Маја походио је ову школу Високопречасни госп. Ј. Ворота Ст. Вечејски, испитивао је ученике из веронауке, појања и певања.

Сваке године држани су годишњи испити на Видов дан 15. Јуна. — осим 1886. год. — По оцени школског одбора успех у наукама био је добар.

М. Б.

Допис.

Грачаница у Воспи на Воведеније.

Крштење једног Турчина. Необична свечаност какву у Грачаничкој цркви до данас јошт нико доживео није, која је на дан осмог Новембра о. г. учињена; ког је дана и Св. Архангел Михаил, а исти је дан у недељу падао.

Тога дана пре службе Божије крштен је Сулеман Адиџиловић, један од прве фамилије, житељ Грачанички, рођен у Босни, човек од 28 година, матер и кућу има и једно женско дете, које је све оставио, а жену је пре годину дана отпустио.

Он је своју жељу изјавио прије неколико година, да би рад да се крсти у Српско-православну веру; и пошто је ове јесени поново јавио се у месту пречастном г. проти Петру Стефановићу и рекао: „да од ове јесени никако не би рад да изостане, а да се не крсти“.

Пречастни г. прота јавио је Његовом преосвештенству г. владики, и по добивеном одговору отиде са истим Турчином у месту котарској области и изјави овога жељу, која је узела Турчина строго на испит: „због чега то чини“? на које је исти слободно одговарао, и никако се више није хтео повратити турској вери; а по испиту није смео више ни својој кући ићи, бојећи се Турака; но отишао је кући пречастног г. проте.

Кад је о том добро обавештена ово местно Српско-православно-црквено-школска општина, под председником г. Петром (младим) Иванишевићем, она је узела овог под своје закриље; пустила га је у своју црквену кућу, најмила му је послужитеља, који га служи и редовно сваки дан доноси му из наређене гостионе јело; за тим му је дала направити нове хаљине, и кад је све спремљено — свима је знано било кога ће се дана крстити.

А као што је обичај у Босни по свршетку јутрење, тако започети и службу Божију, то је народа још о јутрењу толико се сакупило у цркву — колико нигда није. Пречастни г. прота свршио је оглашење и крштење онако као што је у црквеном правилу. Оглашени обучен је у белу крзницу, и добио име „Михаил“, а кум Ристо Јовановић грађанин овдашњи, место њега читао је „Вјерују“. Уз појање „Глас Господен на водах“ пречастни г. прота одвео је оглашенога на сред цркве, где је по уставу црквеном свршено велико водоосвећење и све друго — као што је требало. После „пострижења косе“ уз појање Богојављенских песама пречастни г. прота довео је новопросвећенога пред олтар, где је у белој одећи, држећи упаљену воштаницу и крет, слушао свечану службу Божију, и на њој се причестио.

Пошто је обичај у Босни на дан крснога имена, по свршетку Богослужења ићи од куће до куће, честитати им крсно име, то је и онда учињено; ишао је и нови хришћанин са госп. протом, учитељом, председником местно црквено-школске општине и другима; за тим су отишли на ручак кући пречастног госп. проте, који је приредити дао исти председник госп. Перо (млади) Иванишевић, за леп број душа, где се провело цело по подне уз песме и здравице, као што то обично и бива код Срба.

К. Радељевић,
учитељ.

ШКОЛСКЕ ВЕСТИ.

WWW.UNILIB.RS

Српски народни Школски Савет држао је седницу 27. и 28. Новембра ове године у Ср. Карловцима. Председавао је подпредседник Др. Ника Максимовић, присутни су били сви чланови. У овој седници расправљени су много предмети. Важније ствари што су овом приликом расправљене и извршене надамо се, да ћемо у првом броју „Школскога Листа“ за идућу годину, обнародовати моћи.

Преузвишени г. краљ. угарски министар председник узео је избор Н. Ђ. Вукићевића за заменика главног школског референта са одобрењем на знање, и о томе је Његову Светост Патријарха 30. Септембра о. г. известити изволео.

Трошак на издржавање учитељских школа. На учитељску школу Сомборску троши се ове године: 8380 форинти. Од овога из заклада, што истом заводу припадају прима се: 3198; а из народног клирикалног фонда додаје се: 5182 фор. Издржавање учитељске школе у Горњем-Карловцу стоји ове године 7400 фор. и то се све из клирикалног народног фонда подмирује.

У београдској учитељској школи има ове године 255 ученика, и то: у I. одељењу I. разреда 59, у 2. одељењу I. разреда 49, у II. разреду 70, у III. разреду 38, и у IV. разреду 39 ученика. Од кад постоји ова школа, никад није било толико ђака у њој.

У београдској Богословији има ове године 160 ученика, и то у II. разреду 66, у III. разреду 54, и у IV. разреду 40 ученика. (У I. разреду нису примани ученици ове године, јер, по изменама закона о уређењу Богословије од прошле године, требало би да ученици I разреда Богословије сврше претходно VIII. разред гимназије; ну сад ће се и то преиначити.

За управитеља београдске учитељске школе. Указом од 21. Новембра о. г. постављен је др. Војислав Бакић, професор исте школе.

Познавајући велику ревност и уважавајући отличне способности дра Бакића честитамо учитељској школи београдској на овом великом добитку и надамо се од ове промене најбољем успеху по ту важну школу и по напредак свију народних школа у дичној крајевини Србији.

Избори учитеља. За учитеље у Куманима изабрани су Душан Мирковић и Стеван Коларић обојица свршени Сомборски приправници. За учитеља у Тарану, пошто се избор у двапут није могао обавити, наименован је Димитрије Петровић свршени приправник Сомборски. За учитељицу у Кларији изабрана је госпођица Мила Јовановићева а за учитељицу у Враћеву госпођица Мара Поштићева. За учитеља у Кларији изабран је Емил Пандука бивши учитељ у Србском-Чанаду. За учитеља I. и II. разреда у Србском Итебеју изабран је Стеван Мишковић свршени приправник Сомборски. За учитеље у Вуковару пристављени су Ђорђе Ђорђевић и Никола Јовановић обојица свршени Сомборски приправници. У Томашевцу постављен је за учитеља Милан Попић свршени приправник.

Наименовања. Привремени учитељи: Која Јерковић у Грабовцу (у Срему), Стеван Обрадовић у Примишљу, Вид. Костић у Цвијановић броду, Вуја Турчић у Шашинци, Јован драговић у Малој Вашици, Адам Врга у Комовини, Милан Ђукић у Нештину наименовани су за праве учитеље у истим местима: Ружица Чолаковићева наименована је за праву учителицу у Вељуну. Радослав Лончар испитани учитељ наименован је за учитеља у Мединци.

Умировљен је г. Андрија Стојшић учитељ србске народне школе у Иригу.

Некролог.

Григорије Перић ревностни и заслужени стари учитељ у Куманима преселио се у вечност 11. Новембра о. г. Покојник је рођен у Србском-Елемиру. 1817. године. Свршио је учитељску школу у Сомбору године 1837. с отличним успехом и са особитом препоруком у погледу моралног владања и трудољубља. Служио је као учитељ пуних 49 година и свагда се одликовао, како добрим држањем запта у школи, тако и својим уредним животом и примерним понашањем. — „Школски Лист“ од године 1858. па све до смрти свагда је држао и унапред се на њ предплаћивао. — Ове јесени општина га је ставила у заслужено стање по која одредивши му пристојну мировину, коју није ни уживати почео.

Покојник је био један од најваљанијих старих учитеља србских, који се и на шестонедељном учитељском течају од 1858. године у Сомбору међу најбољим учитељима одликовао, и свагда и цркву и школу за своје највеће светиње сматрао и ревностео дужности своје учитељске у школи и цркви вршио. С тога је он у својој општини уважен и поштован био. Што се особито видило на погребу његовом, на који се старо и младо у Куманима стекло, да последњу почаст отда своме старини учитељу. При опелу говорио је красну беседу Душан Мирковић млади учитељ Кумански.

Нека је вечна успомена великом трудбенику на пољу народне школе србске, старина учитељу Григорију Перићу!

Ђорђе Петровић учитељ у Јосипову преселио се у вечност 28. Јунија о. г. у М. Чанаду, код свога отца достојног и заслуженог свештеника тамошњег г. Светозара Поповића, камо је у госте дошао био по свршетку школског течаја, да надгледа свога синчића, ког је по смрти своје супруге деди и мајки на васпитање дао био. Покојник је рођен 1853. године у Беодри, свршио је учитељску школу у Сомбору 1873. с добрим успехом и примерним владањем; служио је као учитељ у Јосипову (код Турске-Кањиже) пуних 14 година на поднуо задовољство општине и власти. Био је свагда точан, примерног владања и уредан учитељ. Пре две године умре му верна супруга оставивши му малено чедо, које је сада сироче без отца, и матере. Нека Бог утеши његове

добре родитеље и брата му, и нека даде да малени синчић Ђорђево у њима нађе своје одхранитеље и васпитатеље.

Разно.

Годишњи парастос основатеља Платонеума држан је у Недељу 15. Новембра после службе Божије у св. Ђорђевоком храму Сомборском у присуству управитеља и професора учитељске школе. На парастосу чиновдјествовао је најпречаснији госп. Љубомир Кунусаревић са два свештеника и два ђакона. Хор приправнички је умилно појао, а осам мушких стипендиста држаху запаљене воштанице околу кољива. Епитреп црквени г. Симеон Јовановић украсио је не само у смислу закључка цркву осветлењем, него је и свима присутник професорима члановима Платонеумског одбора и учитељицама запаљене воштанице у руке дао.

Нови Платонеумски шкољци. Избор Платонеумских нових питомца потврђен је у смислу штатута од Пречастне конзисторије епархије Бачке у седници од 5/17. Новембра ове године Константин Травањ, Василије Лазаревић приправници трећег разреда, и Светислав Јовановић приправник другог разреда добили су стипендије првог реда од 80 форинти; Лазар Плавшић приправник II. разреда и Љубица Бугарска приправница трећег разреда добили су стипендије другог реда од 66 форинти, и напоследку: Богољуб Чонкић приправник II. рвзреда, Душан Пејић приправник I. разреда; Олга Црнојачка приправница III. разрада. Марта Милошевићева приправница I. разреда добили су стипендије трећег реда од 50 форинти свега има 16 стипендиста Платонових, на које се издаје 1020 форинти у име годишњих стипендија за ову 1887/8. школску годину.

„*Васпитач*“ орган за педагошку књижевност, под уредништвом госп. Мите Нешковића почеће излазити од нове 1888. године и то првог дана сваког месеца у брошираним свескама од два табака обичне осмине. Годишња цена је 3 форинта, погодшња 1 фор. 50 кр. а на три месеца 80 новчића. За Србију: годишња цена је 7 динара, годишња 3¹/₂ динара, а на три месеца 2 динара. Предсата се има послати уреднику „Васпитача“ г. Мити Нешковићу (Pavlović per Iregh in Sirmien).

„*Женски свет лист добротворних задруга Српкиња*“, који издаје и уређује г. Аркадије Варађанин управитељ србске више девојачке школе у Новом Саду, навршује своју другу годину, и од нове године започеће трећу годину обстанка свог. У овом листу као сурадник делаће и отлични књижевник наш Др. М и л а н Ј о в а н о в и ћ Б а т у т, професор велике школе у Београду.

Лист излази месечно једанпут. Цена му је једна форинта а. вр. а за Србију 2¹/₂ динара. Овај веле важни и добро уређивани лист особито препоручујемо свима читатељима „Школскога Листа“ а преко њих Србским матерама, домаћицама и у обште свима Српкињама.

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ.

Приликом, кад је пре четири месеца Високи Школски Савет мене за привременог главног школског референта изабрао, као и приликом јучерашњег крстног имена и имен дана мог, примио сам писмене и брзојавне честитке од местних учитељских зборова из најмногочљуднијих србских општина и од многих србских учитеља и учитељица негдашњих мојих добрих ученика и ученица из свију крајева, где се србска реч говори.

Пошто писам у стању на сваку ову честитку појединце захвалити ; то за пријатну дужност сматрам свима мојим милим и незаборављеним пријатељима а особито учитељским зборовима и г. г. учитељима и учитељицама. који ми у ове две прилике честиташе, са овим преко „Школскога Листа“ јавно изјавити топлу благодарност моју, на доброту, којом су мени искрене жеље своје, и најмилије ми поверење своје изјавили.

Изјаве њихове чуваћу. ја као знак драгог ми поверења добрих и поштених Србаља, којима сам за ових 34 године мог школског рада наставом и саветима свесрдно помагао, да се за велеважно звање учитељско достојно приуготове.

Ја ћу се и од сада својски трудити, да све дужности моје верно и савестно вршим на благо школе и учитељства србског, док год ме Промисао Божији у животу и у здрављу одржи ; те тако да оправдам што боље и оно велико поверење, које ми је вис. Школски Савет недавно указао и да делом опровргнем све нападаје непријатеља мојих, који у последње време по различним листовима противу мене злобно клеветају.

У Сомбору, на појутарје св. Отца Николаја 1887.

Никола Ђ. Вукићевић,

срб. учит. школе сомборске управитељ и пр. кл. шк. референт.

ИЗЈАВА.

Господине Уреднице ! Вама је познато, да сам ја 1881. године издавао и уређивао педагошки лист под називом „ВАСПИТАЧ“. Због разних узрока, које сам навестио у последњем броју „Васпитача“, био сам приморан да обуставим издавање тога листа. У истом броју (на стр. 275.) казао сам изречно да „за сад“ обустављам издавање „Васпитача“ ; а „кад се с временом промене садашње незгодне прилике, због којих обустављам лист, . . . онда ће се у „Васпитачу“ моћи наставити започети посао“.

После овога ја нисам нигде изјавио, ни усмено ни писмено, да нећу наставити издавање „Васпитача“, него сам напротив свакоме, коме је запитао о том, изјављивао, да ћу „Васпитача“ опет покренути, чим наступе zgodније прилике. Шта више, прошле године дошао сам на учитељску скупштину у Сомбор у тој нарочитој цели, да потражим сураднике за рад у „Васпитачу“, која ћу наставити првом zgodном приликом.

Све је ово познато и г. М. Нешковићу, учитељу у Павловцима, па ипак он, без икаква споразума са мном и без икаква обзира, хоће, тако рећи, да *преотме мој лист*, јер објављује, да ће од нове године покренути „орган за педагошку књижевност“ под насловом „**ВАСПИТАЧ**“!

С тога, по жељи мојих пријатеља, изјављујем да нови „Васпитач“ г. Нешковића не стоји ни у каквој свези са старим „Васпитачем“, који ћу ја на ново покренути, чим довршим извесне претходне послове.

Молим Вас, господине Уреднице, да изволите штампати ову изјаву у вашем цењеном листу.

У Београду 30. Новембра 1887.

Др. Војислав Бакић,

управ. и професор београдске учитељске школе.

УПРАЖЊЕНА УЧИТЕЉСКА МЕСТА.

— Тражи се учитељица у Мољу у Бачкој Плата је, стан с баштом и у име огрева за школу и учитељицу као и за чишћење школе 421 фор. Молбенице се имају до 19. Децембра местном школском одбору у Мољу поднети.

— У Бачинци у Срему тражи се учитељ и појац православне вере. Плата је 400 фор. стан с баштом и огрев.

— У Староме Пазову тражи се учитељ с платом 350 фор. уз стан с вртом и огрев, а уз то још и 60 фор. награде за црквено пејање.

— У Старом Пазову тражи се учитељица на новоствореној србској народној (комуналној) школи с платом 350 фор. уз стан с вртом и огрев.

На ова три последња места расписан је стечај до, последњег Децембра по римском. Молбенице управљене на Хрв. Слав.-далм. земаљску владу одјел за богоштовје и наставу управљене имају се поднети до горњег рока и то за Бачинце путем кр. кот. области у Шиду, а за она два друга места путем кр. котарске области у Ст. Пазову (Alt-Pazua).

— У Тиса Хиђошу тражи се учитељ I. и II. разреда. Плата је 400 фор. стан и огрев. Рок до 5. Јануара 1888. Молбенице се шаљу м. шк. одбору у Т. Хиђошу. (Tisza-Hegyész, Torontál-megyész).

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ.

Прештампане су из „Јавора“ у засебну књигу

„СЛИКЕ ИЗ ХРВАТСКОГА ПРИМОРЈА“

од М. Петровића.

У књизи тој описује се занимљиво постојбина и живот наших ваљаних примораца. Писац истиче уједно опширно велику корист за здравље, коју могу наћи многи болесни и слаби људи у приморским пределима. Књига ова, која ће забавити најшире кругове, штампана је на фином папиру и износи седам табака а цена јој **40** новчића или **1** динар.

Писац позива учтиво све пријатеље српске књижевности, а нарочито г. г. учитеље и учитељице, да се потруде око прикупљања претплате на ту књигу. Познате личности могу добити књиге и унапред, само нека изволе јавити, колико требају примерака. На 10 књига даје се једна на дар. Новци и наручбине шаљу се М. ПЕТРОВИЋУ професору у Сомбор (Zombor). Трошак за пошту сноси писац.

Истим путем може се још наручити и књига

„ПИЈАЊА ВОДА“

како се набавља и испитује, која је изишла јесенас од истога писца и којој је цена **60** новчића или **1** динар и **50** пара.

Господу учитеље, који „ШКОЛСКИ ЛИСТ“ читају, лено молим да дотичне црквене општинске поглаваре позову, да нам претплату за „Школски Лист“ ове 1887 године, у колико до сада слали нису, — што скорије пошљу, и да се и за идућу 1888. школску годину на „Школски Лист“ за школу и за себе предплатити изволе.

Издаје и уређује: НИКОЛА Ђ. ВУКИЋЕВИЋ.